

УДК 641.07

Х.М. Вальчишин, О.В. Качунь, А.В. Сич

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

**ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

H.M. Valchyshyn, O.V. Kachun, A.V. Sich

**PROBLEMS AND USE OF INFORMATION TECHNOLOGY IN
MANAGEMENT OF MODERN ENTERPRISE**

Сучасний етап розвитку людства – ера інформатизації та інноваційного розвитку – характеризується пришвидшеними темпами розвитку всіх економічних процесів. Розвиток інформаційних технологій практично за двадцять років досягнув небувалих розмірів. Це дозволяє створювати значну кількість нових робочих місць, збільшувати обсяги внутрішнього національного продукту. Використання сучасних інформаційних технологій у діяльності будь-якого сучасного підприємства є необхідною умовою підвищення ефективності його роботи, призводить до ускладнення процесів виробництва, прискорення процесу прийняття управлінських рішень. Прогрес економіки сьогодні багато в чому визначається передовими інформаційними технологіями. У найбільш розвинених країнах стрімкий розвиток інформаційних технологій проявляється у посиленні інформаційного забезпечення в економіці й управлінні, а також у постійній диверсифікованості інформаційного сектора [3].

Практично кожний економічний об'єкт або його частину можна розглядати як систему, яка прагне у своїй діяльності до вирішення стратегічних проблем, досягнення визначеної мети, тобто організації такого управлінсько-виробничого процесу, який дозволить би максимально задовольнити потреби споживачів і одержати необхідні прибутки від своєї діяльності. Для реалізації такої задачі кожний об'єкт потребує наявності необхідної інформації, досить широких знань, навичок роботи з нею та каналів зв'язку зі всіма учасниками своєї господарської діяльності. Сьогодні така проблема вирішується за допомогою наявності телекомунікацій та використання інформаційних технологій, які дозволяють практично миттєво підключатися до будь-яких електронних масивів, отримувати інформацію і використовувати її для аналізу, прогнозування, прийняття управлінських рішень у сфері бізнесу, комерції, маркетингу тощо. Таким чином, інформаційні технології – це сукупність методів, виробничих процесів та програмно-технічних засобів, які забезпечують збір, зберігання, обробку, передачу та використання інформації, або іншими словами – підсилювачі інтелектуальних можливостей людей та машин, основа розвитку продуктивних сил. Причому всі ці дії спрямовані на зниження працездатності процесів використання інформаційних ресурсів, підвищення їх надійності та оперативності [2]. Система інформаційного забезпечення – це насамперед система взаємодії людини, машини та мережі. Тобто, з одного боку, людина – користувач системи, з іншого боку – сукупність інформаційних потоків та ієрархій, комунікаційної системи по збиранні, переробленні та передачі інформації про об'єкт за допомогою інформаційних технологій, а з третього боку – це сумарність методів і засобів по розміщенню й організації інформації. Інформаційне забезпечення призначене для відображення інформації, що характеризує стан керованого об'єкту, і є основою для прийняття рішень. Інформаційне забезпечення включає сукупність єдиної системи показників: потоків інформації – варіантів організації документообігу; систем класифікації та кодування інформації; уніфіковану систему документації; різні інформаційні масиви (файли), що зберігаються в машині та на машинних носіях з різним ступенем організації [2].

Розглянувши вплив інформації на управлінський процес, доцільно перейти до проблем використання інформаційних технологій в управлінській діяльності підприємства. На даний момент можна виділити наступні: діяльність підприємства у цілому, а також його підрозділів і працівників не має повного об'єктивного інформаційного відображення; невизначеність історії питання: наявність вихідних документів і змістовних підстав для прийняття конкретних рішень; неможливість одержання адекватної запиту інформації з документів, у яких вона утримується; повільність документообігу; поява дублюючих або суперечливих документів; слабка інтегрованість функції інформаційного забезпечення у систему управління; недостатній рівень оброблення інформації, невірне трактування “потрібної” та “непотрібної” інформації. Без спеціальних технологій обліку, реєстрації, зберігання та мобілізації інформаційних ресурсів, накопичений досвід і знання не будуть використані повною мірою для вирішення нагальних завдань управлінської діяльності підприємства [3].

Метою промислового шпіонажу є перевага над конкурентами у різних сферах людської життєдіяльності. На відміну від промислового шпіонажу, що є нелегальним методом, конкурентна розвідка є легальною аналітичною роботою. Також це стосується сфери наукових досліджень, перспективних технологій виробництва. Можна навести декілька методів такої діяльності: укладання договорів на проведення науково-дослідницьких робіт, відправка закордон на навчання студентів, ведення безрезультатних переговорів, в ході яких запитується додаткова інформація [1].

Вважаємо за необхідне виділити інформаційну функцію як одну з найважливіших. У рамках даної функції управління необхідно визначити схему інформаційного забезпечення, створити необхідну інфраструктуру, забезпечити належний контроль вхідної й оброблюваної інформації. Розвиток інформаційних технологій усе більше спрямований у галузь інтелектуальних, наукомістких проблем. Візуалізація даних, оброблення зображень, створення віртуального простору дозволяє людині поринути у віртуальне середовище рішення складних завдань, наблизитися до поставлених цілей на якісно новому рівні, полегшити підготовку та прийняття вірних управлінських рішень [2].

Ефективність управління в даний час, коли набула широкого застосування електронно-обчислювальна та офісна техніка, залежить і від стану інформації і її рівня використання керівниками та фахівцями. Цінність керівника тепер вимірюється тим, наскільки оперативно він вміє користуватися інформацією. Кожен керівник у своїй повсякденній праці потребує постійно обновлюваної повної та всебічної інформації як для розроблення планів на майбутнє, так і для прийняття поточних рішень і здійснення оперативного контролю. Процес обміну інформацією передбачає наявність зворотного зв'язку, завдяки якому є змога оперативно збирати інформацію про реакцію одержувача на отримане повідомлення. Цей зв'язок допомагає визначити, чи спряйнята надіслана інформація. Отже, використання інформаційних технологій в управлінській діяльності підприємств робить будь-яке підприємство більш конкурентоспроможним за рахунок підвищення його керованості й адаптованості до змін ринкової кон'юнктури.

Література:

1. Давлетханов М. Инсайдеры атакуют! [Текст] // ВУТЕ. – 2006. – №4. – С. 27-31
2. Живко М.О. Особливості нормативно-правового забезпечення інформації в комп'ютерних системах підрозділів МВС [Текст] // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Збір. наук. праць. – Серія юридична. – Вип. 1. – Львів, 2007. – С. 286-293.
3. Журавльов В.Ю., Захаров В.Л. Автоматизований інформаційний пошук як метод оперативно-розшукової діяльності [Текст] / Науковий вісник ЛьвДУВС: Збірник наук. праць. – Серія юридична. – Вип. 2. – Львів, 2007. – С. 342-349.